

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. Владимир Николов Андонов, дм.
Ръководител Втора Катедра по вътрешни болести
Медицински Университет - Пловдив

Относно дисертационен труд на д-р Асияна Христофорова Петрова на тема "Комплексна оценка на ефективността от биологична терапия при болни с активен язвен колит" за присъждане на образователната и научна степен "Доктор" в професионално направление 7.1. Медицина, по научна специалност "Гастроентерология" шифър 03.01.14.

В качеството си на рецензент, определен със заповед №Р-109-385/25.08.2023г. на Ректора на Медицински Университет - гр. Варна Проф. д-р Светослав Георгиев, дм. и основавайки се на Закона за развитието на академичния състав в Република България споделям следното становище.

Обект на дисертационния труд на д-р Асияна Петрова е важен и актуален за медицинската наука и за гастроентерологията проблем, свързан с пациентите с възпалителни чревни заболявания. Тяхното широко разпространение и все по-нарастващата честота на новодиагностицирани пациенти представлява сериозен епидемиологичен и социален проблем. От друга страна младата възраст на основната поява на болестта и сериозните проблеми, които тя предизвиква в следствие, в здравна и психологическа насока са сериозно предизвикателство за всеки гастроентеролог. В последните години биологичната терапия се наложи като метод за лечение на тези пациенти с много добър ефект на повлияване. Дисертационният труд на д-р Петрова е насочен към клиничната оценка на ефективността и профила на безопасност от приложението на биологичната терапия при пациентите с активен язвен колит. В тази връзка изследването на д-р Петрова е с много важно и актуално значение.

Дисертационният труд е представен в 180 страници, разпределени както следва: Съдържание - 7 стр., Въведение - 2 стр., Литературен обзор - 43 стр., Цел и задачи - 2 стр., Материал и методи - 6 стр., Резултати -

64стр., Заключение - 1 стр., Алгоритъм - 1 стр.,Изводи и приноси - 2 стр., Библиография - 21 стр., Приложения - 26 стр.

Пропорцията между отделните раздели е спазена.

Въведението представя в синтезиран вид съвременния поглед върху възпалителните чревни заболявания. Описани са пет елемента, необходими за постигане на успех от лечението.

Литературният обзор е съвременен и започва с разглеждане на епидемиологията и патогенезата на възпалителните чревни заболявания. След това е представена естествената еволюция на тези заболявания, екстраинтестиналните им прояви, клиничните индекси за оценка на активността им и хистологичните изменения, като важно място е отредено на лигавичното оздравяване. Разгледани са различните диагностични методи - серумни, фекални и образните методики, като е обърнато внимание на неинвазивните биомаркери. Не е описана визуалната картина при колоноскопия на активния язвен колит. Представено е лечението на възпалителните чревни заболявания - медикаментозно и оперативно. В детайли са представени наличните медикаменти, използвани като биологична терапия. Описани са причините за липса или загуба на отговор към биологичната терапия, лекарственото им мониториране и възможните нежелани странични действия. След това са представени проблемите, свързани с нарушеното качество на живот при тези пациенти. В България има защитен дисертационен труд върху качеството на живот при пациентите с възпалителни чревни заболявания и валидиране на въпросник, който не е цитиран в този труд.

Прави впечатление факта, че такава сложна материя е поднесена по много елегантен и разбираем начин, което показва, че автора владее материята в дълбочина.

Целта и поставените седем задачи са добре формулирани и са в пряко следствие от представения литературен обзор.

Изследваният контингент включва 107 лица с активна форма на язвен колит - 55 мъже и 52 жени, проследени за период 2015г. до 2023г. Представени са включващите и изключващите критерии. Подробно са представени данните от анамнезата, физикалното изследване, лабораторните данни, инструменталните и хистоморфологичните изследвания, прилагани при пациентите. При 85 пациента е използван анкетен метод за оценка на качеството на живот и степента на умората. Използвани са съвременни методи за статистическа обработка на данните.

Резултатите са добре структурирани и онагледени, като цялата дисертация съдържа 32 фигури и 71 таблици. Представени са в няколкораздела, съобразно с поставените задачи. Считам за особено важни резултатите по т.5.10., в която се прави сравнителен анализ по показателите CRP, фекален калпротектин и общ Мейо скор за всеки прилаган биологичен медикамент в това проучване. Прави впечатление изработената стройна система за проследяване на тези пациенти, включени в прецизен регистър за наблюдение.

В отговор на шестата задача е изработен алгоритъм за избор на правилния пациент за съответния режим на биологично лечение и предиктори за отговор от лечението. С не по-малко значение, според моето мнение е, че е изработено предложение за алгоритъм за биологично лечение при пациентите с активен язвен колит, неотговарящи на конвенционална терапия.

След представените резултати няма класическо заключително обсъждане, тъй като то е направено в края на всяка глава, което отчитам като достойнство на дисертационния труд. Този начин на представяне на изследвания контингент показва, че авторът е навлязъл в дълбочина по избрания проблем, както и, че притежава добро клинично мислене и професионална подготовка.

Изведените девет извода са конкретни, коректни и в логично следствие от получените резултати. Те напълно точно и обобщено отразяват получените данни. Бих препоръчал към извод №5 в бъдеще да се прилага еластографски образ на чревната стена.

Приносите са девет с научно-приложен характер и потвърдителен характер, като ги приемам напълно. С особено важно значение приемам изводи №8 и №9, тъй като те имат съществено значение за подобряване на клиничното проследяване на пациентите с възпалителни чревни заболявания, което все още е проблем в нашата страна.

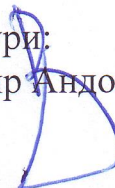
Публикациите и научните съобщения във връзка с дисертационния труд са общо пет - напълно достатъчни според изискванията. Във всички публикации д-р Петрова е първи автор.

В библиографията са цитирани 229 източника - от тях 17 са на кирилица и 212 на латиница. Над 2/3 от тях са от последните 10 години. Всички цитирани автори имат непосредствено отношение към проучвания проблем и са цитирани коректно, там където трябва, съобразно целта и задачите на дисертацията.

В заключение, въз основа на гореизложеното, считам, че дисертационният труд на д-р Асияна Христофорова Петрована тема "Комплексна оценка на ефективността от биологична терапия при болни с активен язвен колит" отговаря напълно на изискванията за присъждане на образователната и научна степен "Доктор".

18.10.2023г.

Член на Научното жури:
/Проф. Владимир Андонов, дм./

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'В. Андонов', written over the printed name of the member of the scientific jury.